बीउ बिजन प्रयोगशाला, खजुरा बाँके सूचनाको हक सम्वन्धी प्रतिवेदन
(२०८१ कार्तिक देखी २०८१ पौष मसान्त सम्म)

सूचनको हक सम्वन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३)र सूचनाको हक सम्वन्धी नियमावली,२०७६ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सार्वजनिक गर्ने निकाएको नामः बीउ बिजन प्रयोगशाला, खजुरा, बाँके

तयार गर्नेः-

दिनेश प्रसाद भट्टराई
बाली बिकास अधिकृत-छैटौं
सूचना अधिकारी

CamScanner

१. निकाएको स्वरुप र प्रकृतिः

लुम्बिनी प्रदेश खाद्यान्न उत्पादन र बीउ उत्पादनमा अग्रणी रहेको प्रदेश हो।मूल बीउ उत्पादन गर्ने अनूमतिपत्र लिएका, अन्य बीउ उत्पादक तथा बीउ व्यवसायीहरूको संख्या बढी रहेको छन्। खाधान्न, दलहन, तेलहन, तरकारी, पुष्प, घाँस लगायतका बालीहरूको बीउ उत्पादन जोनिङ्ग सहित जान सकिने संभावना रहेको (उच्च पहाड, मध्य पहाड तरकारी, तराई खाद्यान्न बीउ उत्पादन संभावना भएको)यस प्रदेश नेपालको मध्य–क्षेत्र, भारतको सीमना छोएको हुनाले उत्पादित गुणस्तरीयबीउ निर्यातको संभावना पनि उत्तिकै रहेको छ।बीउ बिजनको गुणस्तर नियन्त्रण र नियमन गरीगुणस्तरिय बीउ बिजनमा कृषकहरुको सहज पहुँच स्थापित गर्दै कृषिको उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिबृद्धि गर्ने उद्धेश्यका साथ विक्रम संबत् २०३५ सालमा तत्कालिन कृषि केन्द्र अन्तर्गत बीउ परीक्षण प्रयोगशालाको नामबाट हालको बीउ बिजन प्रयोगशालाले आफ्नो कार्यको थालनी गरेको थियो। तत्पश्चात् आ.व. २०४९/५० मा कृषि विकास मन्त्रालयको ढाँचामा परिवर्तन भएसँगै छुट्टै अस्तित्वकोरुपमा क्षेत्रीय बीउ बिजन प्रयोगशाला, खजुरा बाँके नामाकरण भै देशको बदलिदो संरचना अनुसार क्षेत्रीय बीउ बिजन प्रयोगशाला, खजुरा नाम रहन गएको हो र नेपाल संङ्घीयतामा गई सके पश्चात् मिति २०७५/११/१२ मा यो प्रयोगशालाको नया नामाकरण गरी बीउ बिजन प्रयोगशाला भई लुम्बिनी प्रदेशसरकार अन्तरगत कृषि तथा भूमि ब्यवस्था मन्त्रालयको कृषि विकास निर्देशनालय मातहत रहेको छ। यसै सन्दर्भमा यस प्रयोगशालाले प्रदेशस्तरमा बीउ बिजन क्षेत्रको विकास गर्न बीउ बिजन नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि आवश्यक सुझाव दिन र कृषक वर्गलाई गुणस्तरीय बीउ बिजन सहज रुपमा उपलब्ध गराई राख्न विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुसँग अन्तर निकाय समन्वय कायम राख्दै आएको छ।

साथै, बीउ बिजनको गुणस्तर नियमनका लागि यस प्रयोगशालाले बीउ बाली खेत निरीक्षण, बीउ बिजन नमूना परीक्षण, विभिन्न प्रयोगशालाबाट प्राप्त हुने रेफ्री तथा क्रसचेक नमूना परीक्षण, बीउ भण्डारण, बीउ प्रमाणीकरण, बीउ वजार अनुगमन निरीक्षण तथा नमूना संकलन परीक्षण मूख्य कार्यहरू रहेका छन्भनेगुणस्तरीय बीउ बिजन उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण सम्बन्धी कृषक तथा ब्यवसायीहरुलाई तालिम, बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धि घुम्ती तालिम तथा बीउ बिजन प्रविधि प्रसारसँग सम्बन्धित अन्य कार्यक्रमहरु आवधिकरुपमा निरन्तर संचालन गर्दै आईरहेको छ। बाँके जिल्लाको नेपालगंज सदरमुकाम देखि करिब ५ किलोमिटर पश्चिम गुलरीया सडक खण्ड अन्तर्गत जानकी गाउँपालीका वडा नं-०४ खजुरा खुर्द्धमा रहेको यस प्रयोगशाला कृषि अनुसन्धान निर्देशनालय, कृषि ब्यवसाय सहयोग तथा तालिम केन्द्र,माटो तथा मल परीक्षण प्रयोगशाला, बाली संरक्षण प्रयोगशाला, कोशेवाली अनुसन्धान कार्यक्रम र कुखरा फार्म लगायतका कार्यालयहरु एकै स्थानमा रहेका छन्।

उद्धेश्यः

- ❖ गुणस्तरयुक्त बीउ बिजनमा आम कृषकहरुको सहज पहुँच स्थापित गरी कृषिको उत्पादन र उत्पादकत्वमा बृद्धि गर्दै राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा सकरात्मक योगदानपुर्याउँदै गरिबी निवारणमा टेवा पुर्याउने।
- ❖ बीउ बाली खेत निरीक्षण, बीउ परीक्षण एवं बीउ प्रमाणीकरण प्रक्रियाहरुको माध्यमबाट गुणस्तरयुक्त बीउको उत्पादन, प्रशोधन, लेवलिङ्ग तथा बजारीकरणलाई सुनिश्चितता प्रदान गर्दै बीउको मूल्य श्रृङ्खलाविकास गरी मूल्य श्रृङ्खलामा प्रत्यक्ष र परोक्षरुपमा आवद्ध सवै सरोकारवालाहरुको आयआर्जनमा बृद्धि गर्ने।
- ❖ बजारमा विक्री–वितरण हुने बीउ बिजनहरुको गुणस्तर नियमनका लागि बजारबाट बीउ नमूना संकलन गरी प्रयोगशालामा परीक्षण गर्ने र परीक्षण नतिजाका आधारमा आवश्यक कार्य गर्न नेपाल सरकार/प्रदेश सरकारका संबद्ध निकायहरुलाई जानकारी गराउने।
- ❖ बीउ बिजनको गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धित तालीम÷गोष्ठी आयोजना गरी बीउ उत्पादनमा संलग्न कृषक÷उद्यमीहरुको ज्ञान, सिप र दक्षता अभिबृद्धि गर्ने।
- ❖ गुणस्तरयुक्त बीउ बिजन भण्डारणमा टेवा पुर्याउन बीउ भण्डारण स्थलको अनुगमन र निरीक्षण गरी बीउ भण्डारणलाई समय सापेक्ष वैज्ञानिक बनाउन प्राविधिक पृष्ठपोषणप्रदान गर्ने।
- ❖ प्रयोगशालामा दर्ता हुन आएका बीउ नमूनाहरुको परीक्षण(Analysis)गरी संबद्धलाई बीउविश्लेषण प्रतिवेदन उपलब्ध गराउने।
- ❖ बीउ बिजन नीति, २०५६, बीउ बिजनको दिर्घकालिन सोँच (Seed Vision 2013-2025),बीउ बिजन ऐन,२०४५(दोश्रो शंसोधन, २०७९) र यस ऐनसँग सम्बन्धित नियमावली, र, बीउ बिजनसँग सम्बन्धित निर्देशिका तथा कार्यविधिहरुको प्रभावकारीरुपमा कार्यान्वयन गर्ने÷गराउने एवं यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सचेतना फैलाउने।
- ❖ बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रणका सन्दर्भमा नियमितरुपमा निरीक्षण तथा अनुगमन गरी यस क्षेत्रमा देखिएका समस्याहरुको यथोचित समाधानका लागि समयमा नै माथिल्लो निकायलाई जानकारी गराउने।

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

❖ विभिन्न बालीका सिफारिस गरिएका जातहरुको सङ्कलन गरी जातीय परीक्षणगर्ने ।

२. निकाएको काम, कर्तव्य र अधिकार

(1) प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएको सेवा शुल्क लिई बीउ बिजनका नमूनाहरू परीक्षण, बीउ बाली निरीक्षण तथा बीउ बिजन प्रमाणीकरणका कार्यहरू गर्ने,

(2)केन्द्रीय बीउ बिजन परीक्षण प्रयोगशालाले पठाएको मध्यस्थ नमूना र विभिन्न प्रयोगशालाहरुसंग क्रसचेक नमूना परीक्षण गर्ने,

(3) बीउ भण्डारण, गोदामघर र बीउ प्रशोधन निरीक्षण गर्ने,

(4) बीउ बजार अनुगमन तथा गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने,

(5) बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रणसँग सम्बन्धित तालीम संञ्चालन गर्ने,

(6) बीउ उत्पादन, संकलन, प्रशोधन र बजारीकरणमा संलग्न कृषक समूह, कृषि सहकारी संस्था र बीउ बिजन कम्पनीहरुलाई सरकारले बीउ बिजनको क्षेत्रमा समय समयमा लागू/परिमार्जन गरेका ऐन, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधिहरुको बारेमा जानकारी गराउन स्थलगत तथा प्राविधिक तालीम÷गोष्ठी संञ्चालन गर्ने,

(7) बीउ बिजन उत्पादन कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने,

(8) बीउ प्रमाणीकरण गरिने वा उन्मोचित बालीका जातहरुको जातीय परीक्षण संचालन गर्ने,

(9) गुणस्तरीय तथा उन्नत बीउ बिजनहरुको उत्पादन र प्रयोगका लागि प्राविधिक सेवा तथा प्रचार प्रसारका कार्यहरु गर्ने ।

निकाएको कार्यक्षेत्रः

लुम्बिनी प्रदेशका ६ जिल्लाहरुः- बाँके, बर्दिया, दाङ, प्यूठान, रोल्पा र रुकुम पूर्व

३. निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरणः

क्र.स.	पद	तह/श्रेणी	स्विकृत दरवन्दी	पदपूर्ती	रिक्त पद	कैफियत
१	बाली.बि.निर्देशक/मूख्य.बालि बिकास अधिकृत	अधिकृतस्तर दशौ/नवौं	१	१	०	
२	व.बाली बिकास अधिकृत/बाली बिकास अधिकृत	अधिकृतस्तर सातौ/आठौ	२	०	२	
३	बाली बिकास अधिकृत/ बाली प्राविधिक	अधिकृतस्तर छैठौं/सहायकस्तर पाचौ	३	३		कामकाज-१
४	अधिकृत/नायव सुब्बा	अधिकृतस्तर छैठौं/सहायकस्तर पाचौ	१	०	१	
५	सह-लेखापाल	सहायकस्तर चौथौं	१	०	१	
६	नायव प्राविधिक सहायक/प्राविधिक सहायक	सहायकस्तर पाचौं/ सहायकस्तर चैथो	१	१	०	करार-१
७	कार्यालय सहयोगी	तह विहिन	२	२	०	
८	ह.स.चा.	तह विहिन	-	-	-	करार-१
जम्मा			११	७	४	करार-२ कामकाज-१

बीउ विजन प्रयोगशाला
खजुरा, बाँके

संगठन तालिका

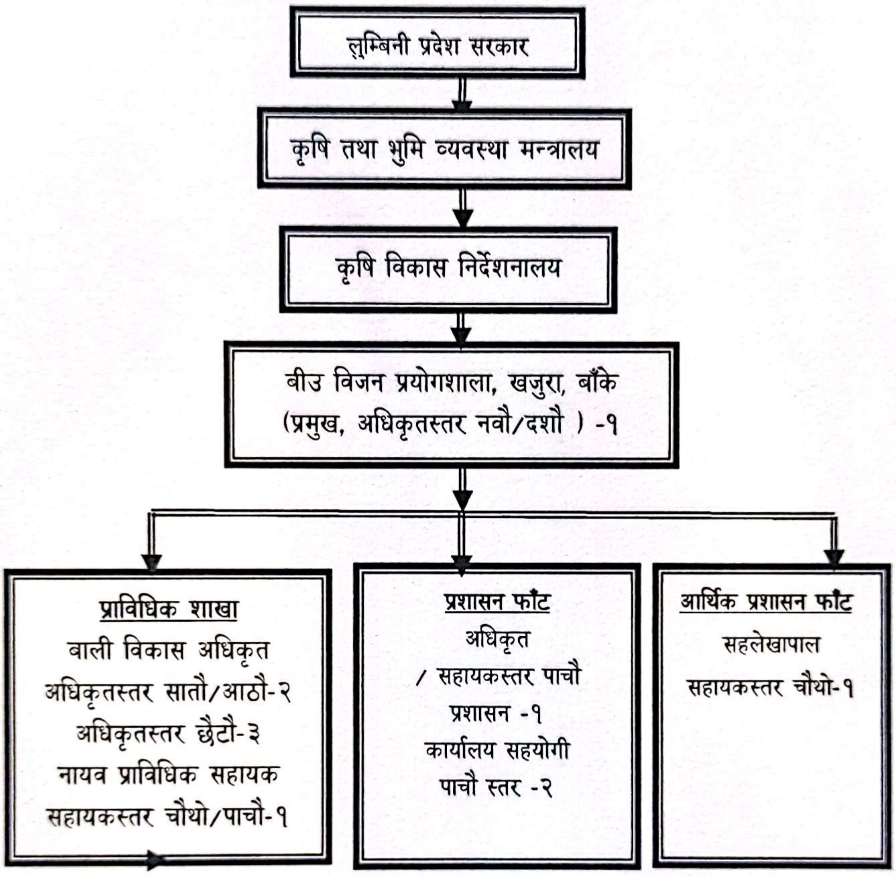

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

कार्यविवरणः

क. प्राविधिक शाखा

परिक्षणका लागि प्राप्त बीउ विजनको रजिष्टर गरि रेकर्ड राख्ने

बीउको खडाबाली निरिक्षणको लगत राख्ने

बीउ प्रमाणिकरण कार्यका लागि नमुना संकलन भण्डारण एव प्रशोधन कक्ष निरिक्षण गर्ने

समय समयमा बीउ वजारको अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गर्ने

बीउ परिक्षण कार्य गर्ने

गुणस्तरिय बीउको प्रवर्दन सम्वन्धमा विभिन्न प्रकारका तालिम तथा गोष्ठीहरु सञ्चालन गर्ने

प्रदेश स्तरमा प्रयोगहुने वालीहरुको विभिन्न स्तरका बीउ सम्वन्धि तथ्याङ्क अध्यावधिक राख्ने

प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गर्ने

वार्षिक योजना तयार गर्ने तथा तदनुरुपका प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने

अ. बीउ नमुना परीक्षण इकाई

बीउ नमूना दर्ता कक्ष

- बीउ दर्ता
- बीउ नमूना चेकजाँच
- बीउ नमूना स्याम्पल स्लिप राख्ने
- बीउ कार्य नमूना तयारी
- शाखामा बुझाउनको लागी रिपोर्ट कार्ड तयारी गरी पेश गर्नु पर्ने।
- कायार्थ नमुना बुझाएको लग बुक राख्नु पर्ने।
- गार्ड नमुनाको लग बुक राख्नु पर्ने।
- नमुना पठाउनेको विवरणको लग बुक राख्नु पर्ने।
- बीउ दर्ता कितावमा नमुना विश्लेषण सम्वन्धि नतिजा चढाउने कार्य गर्ने।
- बीउ परिक्षणको विवरण तयार गर्ने।
- नमुनाहरुको साप्ताहिक/मासिक प्रगति विवरण तयार तथा साप्ताहिक/मासिक/चौमासिक/बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारीको लागी समयमै तथ्याँक उपलब्ध गराई योजना शाखामा पेश गर्ने।
- डिभाइडर क्यालिब्रेसन
- दर्ता कक्षा सरसफाई

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

CamScanner

बीउ चिस्यान परीक्षण कक्ष

- ओभनबाट बीउ चिस्यान परीक्षण
- मोइस्चर मिटरबाट चिस्यान परीक्षण
- मोइस्चर मिटर क्यालिब्रेसन
- फाइप पोइन्ट चेक
- ग्राइन्डर तातोपना चेक
- कक्ष सरसफाई
- चिस्यान रजिस्टर अपडेट

बीउ शुद्धता परीक्षण कक्ष

- रजिस्टर अपडेट
- दैनिक ब्यालेन्स चेकजाँच
- ब्यालेन्स क्यालिब्रेसन
- Analysis card update and fill up
- Purity work
- Initial weight check
- Final weight check
- Percent check
- Other seed determination
- Weed seed maintain
- Weed seed collection and identification
- Seed museum maintain

बीउ उमारशक्ति कक्ष

- Seed germination test
- Seed germination test manual maintain
- Regular Seed germination chamber check up
- Daily -twice temperature/RH record
- seed treatment and putting
- seed germination analysis
- seed germination test card maintain
- register maintain
- Inform for chief about condition of equipment and seed germination chamber
- Quality testing of germination paper
- Quality testing of water

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

आ.बीउ नमुना संकलन इकाई

- Preparation for sampling materials
- Sampling plan preparation
- Sampling of seed for certification and other purposes
- Preparation of cross check sample
- Reporting

इ.बीउ प्रमाणीकरण इकाई

- Preparation for certification plan
- Record maintain of certified seed
- Inform to SQCC for tag

ई.प्रतिवेदन तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन इकाई

- Timely reporting and inform to chief about report
- Document maintain
- Online reporting

उ.बाली निरीक्षण इकाई

- Regular checkup prior inform record
- Preparation of field inspection plan
- Timely field inspection and reporting
- Training
- Coordination to other organizations
- Customer satisfaction survey and Timely response to seed entrepreneurs
- Record maintain

ऊ.गार्ड नमुना भण्डारण तथा व्यवस्थापन इकाई

- Timely and safely keeping of seed sample
- Maintain seed sample guard chamber
- Record keeping
- Disposal of storage and record keeping

ख. आर्थिक प्रसाशन शाखा

अ. लेखा फाँट

कार्यालयको विनियोजन राजश्व तथा धरौटीको लेखा राख्ने
मासिक वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने
आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परिक्षण गर्ने गराउने

आ. प्रसाशन फाँट

- कार्यालयका कर्मचारीहरुको दैनिक प्रसाशिनक व्यवस्थापन गर्ने
- कार्यालयको जिन्सी सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने
- कार्यालयको नियमित मासिक वैठक संचालन गर्ने
- कार्यालयमा प्राप्त एंव प्रेषण गरिएका पत्रहरुको अभिलेख राख्ने

४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवाहरुः

- बीउ बिजनका नमूनाहरू परीक्षण, बीउ बाली निरीक्षण तथा बीउ बिजन प्रमाणीकरणका कार्यहरू गर्ने।
- बीउ भण्डारण, गोदामघर र बीउ प्रशोधन निरीक्षण गर्ने ।
- बीउ बजार अनुगमन तथा गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने ।
- बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रणसँग सम्बन्धित तालीम संञ्चालन गर्ने ।
- बीउ उत्पादन, संकलन, प्रशोधन र बजारीकरणमा संलग्न कृषक समूह, कृषि सहकारी संस्था र बीउ बिजन कम्पनीहरुलाई सरकारले बीउ बिजनको क्षेत्रमा समय समयमा लागू/परिमार्जन गरेका ऐन, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधिहरुको बारेमा जानकारी गराउन स्थलगत तथा प्राविधिक तालीम÷गोष्ठी संञ्चालन गर्ने
- बीउ बिजन उत्पादन कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने।
- बीउ प्रमाणीकरण गरिने वा उन्मोचित बालीका जातहरुको जातीय परीक्षण संचालन गर्ने।
- गुणस्तरीय तथा उन्नत बीउ बिजनहरुको उत्पादन र प्रयोगका लागि प्राविधिक सेवा तथा प्रचार प्रसारका कार्यहरु गर्ने ।

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

CamScanner

५. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी:

प्रयोगशालाका कार्यहरू र जिम्मेवारी

१ प्रयोगशाला कार्यहरूको नियमित निरीक्षण तथा अनुगमन तथा विभिन्न निकायहरूसंगको समन्वय र सहकार्य, योजना, कार्यक्रम, नीतिगत सवालहरू सम्बन्धी कार्यहरू: शालिकराम गौतम

२ उपकरण खरिद र क्यालिब्रेशनमा मूख्य जिम्मेवारीः दिनेश प्रसाद भट्टराई, सहयोगी निरज कुमार अधिकारी

३ बीउ दर्ता, परीक्षण, प्रतिवेदन तयारीमा मुख्य जिम्मेवारीः अनिल चौधरी, सहयोगी निरज कु.अधिकारी, अम्बिका खनाल

४ बीउ बाली निरीक्षण, प्रमाणीकरण, राजस्व संकलन, विविध प्रशासनिक कार्यः मुख्य जिम्मेवारी, दिनेश प्रसाद भट्टराई/ अनिल चौधरी/ सहयोगी निरज कुमार अधिकारी/ अम्बिका खनाल

क्र.सं.	कार्यहरू	कार्यहरू	मुख्य जिम्मेबारी	सहायक जिम्मेवारी
१	बीउ नमूना दर्ता कक्ष	• बीउ दर्ता • बीउ नमूना चेकजाँच • बीउ नमूना स्याम्पल स्लिप राख्ने • बीउ कार्य नमूना तयारी • शाखामा बुझाउनको लागी रिपोर्ट कार्ड तयारी गरी पेश गर्नु पर्ने। • कायार्थ नमुना बुझाएको लग बुक राख्नु पर्ने। • गार्ड नमुनाको लग बुक राख्नु पर्ने। • नमुना पठाउनेको विवरणको लग बुक राख्नु पर्ने। • बीउ दर्ता कितावमा नमुना विश्लेषण सम्वन्धि नतिजा चढाउने कार्य गर्ने। • बीउ परिक्षणको विवरण तयार गर्ने। • नमुनाहरुको साप्ताहिक/मासिक प्रगति विवरण तयार तथा साप्ताहिक/मासिक/चौमासिक/बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारीको लागी समयमै तथ्याँक उपलब्ध गराई योजना शाखामा पेश गर्ने। • डिभाइडर क्यालिब्रेसन • दर्ता कक्षा सरसफाई	निरज कुमार अधिकारी / अम्बिका खनाल	मालती नाउँ
२	बीउ चिस्यान परीक्षण कक्ष	• ओभनबाट बीउ चिस्यान परीक्षण • मोइस्चर मिटरबाट चिस्यान परीक्षण • मोइस्चर मिटर क्यालिब्रेसन • फाइप पोइन्ट चेक • ग्राइन्डर तातोपना चेक • कक्ष सरसफाई • चिस्यान रजिस्टर अपडेट	अनिल चौधरी	अम्बिका खनाल

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

CamScanner

क.सं.	कार्यहरू	कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहायक जिम्मेवारी
३	बीउ शुद्धता परीक्षण कक्ष	• रजिस्टर अपडेट • दैनिक ब्यालेन्स चेकजाँच • ब्यालेन्स क्यालिब्रेसन • Analysis card update and fill up • Purity work • Initial weight check • Final weight check • Percent check • Other seed determination • Weed seed maintain • Weed seed collection and identification • Seed museum maintain	निरज कु. अधिकारी	अम्बिका खनाल
४	Seed Germination Unit	• Seed germination test • Seed germination test manual maintain • Regular Seed germination chamber check up • Daily -twice temperature/RH record • seed treatment and putting • seed germination analysis • seed germination test card maintain • register maintain • Inform for chief about condition of equipment and seed germination chamber • Quality testing of germination paper • Quality testing of water	दिनेश प्र भट्टराई	निरज कुमार अधिकारी अम्बिका खनाल
५	Seed Sampling unit	• Preparation for sampling materials • Sampling plan preparation • Sampling of seed for certification and other purposes • Preparation of cross check sample • Reporting	दिनेश प्र.भट्टराई	निरज कुमार अधिकारी

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

क्र.सं.	कार्यहरू	कार्यहरू	मूख्य जिम्मेबारी	सहायक जिम्मेवारी
६	Seed certification unit	• Preparation for certification plan • Record maintain of certified seed • Inform to SQCC for tag	अनिल चौधरी	निरज कु.अधिकारी
7	Reporting and document maintain unit	• Timely reporting and inform to chief about report • Document maintain • Online reporting	दिनेश प्रसाद भट्टराई/अनिल चौधरी	निरज कु. अधिकारी
8	Field inspection unit	• Regular checkup prior inform record • Preparation of field inspection plan • Timely field inspection and reporting • Training • Coordination to other organizations • Customer satisfaction survey and Timely response to seed entrepreneurs • Record maintain	दिनेश प्रसाद भट्टराई/अनिल चौधरी	निरज कु. अधिकारी/ अम्बिका खनाल
9	Guard sample storage and disposal	• Timely and safely keeping of seed sample • Maintain seed sample guard chamber • Record keeping • Disposal of storage and record keeping	श्री निरज कु.अधिकारी	मालती नाउँ
10	Administration unit and account unit	• Preparation of procurement plan • Record keeping • Administration work • Account keeping and timely payment • Audit • Management review meeting • Daily, Weekly and monthly meeting	दिनेश प्र.भट्टराई	मालती प्रसाद नाउ/ प्रकाश खत्री

सरसफाईः कुर्मु चौधरी, मालती प्रसाद नाउँ, प्रकाश खत्री

बगैंचा ब्यवस्थापनः कुर्मु चौधरी/मालती प्रसाद नाउँ

सवारी चालक र गाडी ब्यवस्थापनः प्रकाश खत्री

प्राविधिक कार्यमा सहयोग तथा सरसफाईमा सहयोगः बिभिन्न प्राविधिक शिक्षालयबाट आएका प्राविधिक ओ जे टीहरू

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधिः

क्र.स.	सेवाको प्रकृति	सेवाग्राहीले पुर्याउनु पर्ने प्रक्रिया र पेश गर्नुपर्ने कागजात	लाग्ने शुल्क/ दस्तुर(रुपैया)	लाग्ने समय अवधि (न्युनतम)
१	बीउ बाली खेत निरीक्षण	बीउ बिजन प्रमाणीकरण निर्देशिका, २०७४ को अनुसुचि ४ अनुसारको पुर्व जानकारी फारम	३२०/- प्रति हेक्टर	खडा बाली अवधिसम्म
२	सुचित भएका बीउ बिजनहरुको जानकारी उपलब्ध गराउने	निवेदन	निशुल्क	१ दिन
३	बीउ उत्पादक, कृषक, व्यवसायीहरु तथा प्राविधिकहरुलाई बीउ बिजन सम्वन्धी तालिम दिने	सहभागीहरुको विवरण सहित तालिमको माग गरिएको निवेदन	निशुल्क	वार्षिक कार्यक्रम अनुसार
४	बीउमा संकेत पत्र (ट्याग) जारी गर्ने	बीउ बिजन प्रमाणीकरण निर्देशिका, २०७४ अनुसार बीउ बाली खेत निरीक्षण गरेको फाराम र बीउ परीक्षण प्रतिवेदन	१००/- प्रति मेट्रिक टन	प्रशोधित बीउ थैलाबन्दी अवस्था
५	बीउ परीक्षणको लागि बीउ नमूना संकलन गर्ने	निवेदन	२१४/- प्रति नमूना	३० दिन
६	बीउ बिजन परीक्षण • सम्पूर्ण परीक्षण (उमारशक्ति, भौतिक शुद्धता र चिस्यान) • उमारशक्ति परीक्षण • शुद्धता परीक्षण • चिस्यान परीक्षण • जीवितपना परीक्षण • 1000 वा 100 दाना तौल परीक्षण	बीउ बिजनको नमूना संकलन कार्यविधि, २०७३ को अनुसूचि ३ अनुसारको नमूना विवरण फारम सहित निवेदन र बीउ नमूना	प्रति नमूना ५५७/- २२९/- १७४/- १५४/- २८९/- ११०/-	(बाली अनुसार) ३० दिन ३० दिन ७ दिन ७ दिन ७ दिन २ दिन
७	प्रकाशन सामाग्री उपलब्ध गराउने	निवेदन	निशुल्क वा सामाग्री मूल्य अनुसार	मौज्दातमा भए तत्काल

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारीः

सेवाग्राहीले पुर्याउनु पर्ने तोकिएको प्रक्रिया र पेश गर्नुपर्ने कागजात पेश गरे पश्चात कार्यालय प्रमुखको आदेश अनुसार सम्वन्धित शाखाबाट सिफारिस भई निर्णय भई सम्वन्धीत शाखाको जिम्मेवार कर्मचारीबाट तोकिएको समयावधी भित्र सेवा लिन सकिने छ।

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

CamScanner

बीउ विजन प्रयोगशाला
खजुरा, बाँके

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी:

कार्यालयबाट संचालन भएका सेवाहरुको निर्णयको सम्वन्धमा गुनासो सुन्ने अधिकारी मार्फत कार्यालय प्रमुख समक्ष गुनासो गर्न सकिने छ ।

९. सम्पादन गरेको कामको विवरण:

९.१ संचालित कार्यक्रमहरुको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरु (मुख्य कार्यक्रम)

क्र.सं.	कार्य विवरण	एकाइ	लक्ष्य/ प्रगती	पौष मसान्त सम्मको प्रगति	कैफियत
१	**प्रकाशन**				
१	वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका प्रकाशन	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
२	**अनुगमन/भ्रमण/क्षमता अभिबृद्धी तालिम**				
१	वीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्वन्धि १ दिने स्थलगत घुम्ति कृषक तालिम	पटक	लक्ष्य	६	
			प्रगति	३	
			प्रतिशत	५०	
	वीउ उत्पाद तथा व्यवसायीलाइ अन्तर्रिया गोष्ठी		लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
१	प्रदेशस्तरमा वीउ ब्यवसायीहरुलाई बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्वन्धी ३ दिने तालिम	पटक	लक्ष्य	३	
			प्रगति	३	
			प्रतिशत	१००	
५	कृषि उत्पादन सामाग्री (मल,बीउ,बिषादी) नियमन प्रतिवेदन तयारी तथा अनुगमन कार्यक्रम	पटक	लक्ष्य	४	
			प्रगति	४	
			प्रतिशत	१००	
६	रेडीयो टिभि पत्रपत्रिकावाट सूचना प्रकाशन प्रसारण		लक्ष्य	४	
			प्रगति	३	
			प्रतिशत	७५	
३	**सामाग्री तथा रसायन खरिद**				
१	प्रयोगशालाका लागी आवश्यक सामाग्रीहरु नमुना संकलन/गार्ड स्याम्पलको लागी कपडाको थैला/गाउन/पि.पि.ई लगायत अन्य सेफ्टी मेजरका उपकरण तथा सामाग्रीहरु	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	४	
			प्रतिशत	१००	
२	वीउ नमूना परिक्षण	संख्या	लक्ष्य	७००	
			प्रगति	४८१	
			प्रतिशत		
३	रेफ्रि नमूना परिक्षण	पटक	लक्ष्य	४	
			प्रगति	२	
			प्रतिशत	५०	
४	वीउ प्रमाणीकरण	मे.टन	लक्ष्य	२००	
			प्रगति	११६.५८	

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

क्र.सं.	कार्य विवरण	एकाइ	लक्ष्य/ प्रगती	पौष मसान्त सम्मको प्रगति	कैफियत
			प्रतिशत	५१	
५	वीउ बाली निरिक्षण	पटक	लक्ष्य	४	
			प्रगति	७६५	हे.
			प्रतिशत	१००	
६	वीउ भण्डारण निरिक्षण	पटक	लक्ष्य	४	
			प्रगति	१४	पटक
			प्रतिशत	१००	
७	A/C खरिद	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
८	कलर प्रिन्ट खरिद	पट	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
९	कार्यालयको लागी जर्मिनेशन मेसिन खरिद		लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
१०	फर्निचर तथा फिक्सचर्स खरिद		लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
११	आवाश भवनमा ट्रस निर्माण तथा रंगरोगन		लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
१२	विभिन्न प्रयोगशालावाट वीउ नमूना संकलन तथा सो नमूनाको क्रस चेक परिक्षण (गुणस्तर परिक्षण)	पटक	लक्ष्य	४	
			प्रगति	२	
			प्रतिशत	५०	
१३	प्रयोगशालाको वरिपरि बगैंचाको निर्माण तथा व्यवस्थापन	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
१५	निरीक्षण सहयोगी पुस्तिका तयारी तथा प्रकाशन	संख्या	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
१२	प्रयोगशालाका उपकरणहरुको क्यालिब्रेसन	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	४	पटक
			प्रतिशत	१००	
१६	कृषि विभाग (संघ शसर्त अनुदान)				
१६.१	DESES कार्यान्वयनका लागि प्रादेशिक बीउ विजन प्रयोगशालालाई सहजीकरण सहयोग(वीउ विजन प्रयोगशाला)	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

क्र.सं.	कार्य विवरण	एकाइ	लक्ष्य/ प्रगती	पौष मसान्त सम्मको प्रगति	कैफियत
			प्रतिशत	१००	
१६.२	DESES कार्यन्वयन(उन्नत बीउको खेत निरीक्षण, बीउ विश्लेषण तथा लट प्रमाणीकरणका) लागि बीउ विजन प्रयोगशालामा प्राविधिक(JT/JTA-२) करार सहयोग(बीउ विजन प्रयोगशाला)	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	

९.२ संचालित कार्यक्रमहरुको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरु (कृषक-तालिम कार्यक्रम)

तालिमको नाम	तालिमको उद्देश्य	सहभागी संख्या	उपलब्धी
बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्वन्धि १ दिने स्थलगत घुम्ति कृषक तालिम	बीउ उत्पादकहरुलाई बीउको गुणस्तर सुधारको लागी प्राविधिक तथा नितिगत सहजीकरण मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गराउने	८४	बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्वन्धी ८४ जना बीउ व्यावसायी /कृषकहरुलाई बीउ उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरण सम्वन्धी जानकारीद्धारा कृषकहरुको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्वन्धी ३ दिने तालिम	बीउ उत्पादक कृषकहरुलाइ गुणस्तरिय बीउ उत्पादन प्रविधि तथा बीउ प्रमाणिकरण प्रकृया र बीउ बिक्रि वितरण सम्वन्धी जानकारी गराई बीउ बिक्रि वितरण ईजाजत पत्र प्रदान गर्न योग्य बनाउने	४९	४९ जना बीउ व्यवसायीहरुलाई बीउ बिक्रि वितरणको लागी ईजाजतपत्र प्राप्त गर्ने प्रयोजनको लागी योग्य भएको। र
बीउ व्यवसायीलाइ तालिम	बीउ उत्पादक कृषकहरुलाइ गुणस्तरिय बीउ उत्पादन प्रविधि तथा बीउ प्रमाणिकरण प्रकृया र बीउ बिक्रि वितरण सम्वन्धी जानकारी गराई बीउ बिक्रि वितरण ईजाजत पत्र प्रदान गर्न योग्य बनाउने	५३	४९ जना बीउ व्यवसायीहरुलाई बीउ बिक्रि वितरणको लागी ईजाजतपत्र प्राप्त गर्ने प्रयोजनको लागी योग्य भएको। र
		१८६	

अधिकृत छैठौं

CamScanner

१०. सूचना अधिकारी र कार्यालय प्रमुखको नाम र पदः

सुचना अधिकारीः बाली बिकास अधिकृत (अधिकृतस्तर छैठौं) श्री दिनेश प्रसाद भट्टराई, सम्पर्क मोवाइल नं.९८५८०४४२३४

कार्यालय प्रमुखः बरिष्ठबाली बिकास अधिकृत श्री शालिकरा गौतम, सम्पर्क मोवाइल नं. ९८५८०४०२३४

यस कार्यालयको सम्पर्क फोन नं. ०८१-५६०४५०, ईमेलः seedlabkhajura@gmail.com ,वेवसाइटः seedlabkhajura.lumbini.gov.np रहेको छ साथै तालुक कार्यालय/ कृषि विकास निर्देशनालय, रुपन्देहीको सम्पर्क फोन नम्वर ....रहेको छ।

११. ऐन नियम विनियम वा निर्देशिकाको सुचिः

- राष्ट्रिय बीउ विजन नीति, २०५६
- बीउ विजनको दीर्घकालिन सोच (सन् २०१३-२०२५)
- बीउ विजन ऐन, २०४५
- बीउ विजन नियमावली, २०६९
- कृषि विकास रणनीति (ADS) (सन् २०१५-२०३५)
- लुम्बिनी प्रदेशको बीउ बिजन ऐन, २०७५
- बाली निरीक्षक, बीउ विजन नमुना संकलक तथा बीउ विजन विश्लेषकको नियुक्ति, अनुमतिपत्र दिने व्यवस्था र अनुगमन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३
- निजी क्षेत्रमा बीउ विजन उत्पादन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- जफत गरिएको बीउ विजन मूल्यांकन तथा नष्ट गर्ने निर्देशिका, २०७३
- बीउ विजनको प्रयोगबाट हुने हानि नोक्सानीको क्षतिपूर्ति सम्बन्धि निर्देशिका, २०७३
- बीउ विजनको नमूना संकलन गर्ने कार्यविधि, २०७३
- बीउ विजन अनुमोदन, उनमोचन र दर्ता सम्बन्धि निर्देशिका, २०७३
- बीउ विजन व्यवसायी दर्ता एवम् अनुगमन निर्देशिका, २०७३
- शीघ्र प्रशारण तथा अनुशरणका लागि पूर्व उन्मोचित जातहरुको बीउ उत्पादन सम्बन्धी प्रस्तावना,२०७३
- बीउ विजन प्रमाणिकरण निर्देशिका, २०७४
- बीउ विजन परीक्षण प्रयोगशाला संचालन निर्देशिका, २०७४
- बीउ विजन परीक्षण निर्देशिका, २०७४
- बीउ विजन उत्पादनको प्रविधिक परीक्षण निर्देशिका, २०७५
- बीउ बिजन उत्पादन, आपूर्ति तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७८

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

CamScanner

१२. आम्दानी खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अध्यावधिक विवरण:

१२.१ राजस्व संकलन विवरण:

सि.नं.	विवरण	गैर कर राजस्व (रु. हजारमा)					कैफियत
		प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक	जम्मा	
१	बीउ बाली निरीक्षण/नमुना संकलन बीउ परीक्षण/प्रमाणीकरण	३११.०९५	४१८.९८४	०	०		
जम्मा		३११.०९५	४१८.९४८	०			

१२.२ खर्च विवरण: बजेट (रु. हजारमा)

बजेट उप शिर्षक नं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)					कुल खर्च रकम (रु. हजारमा)				
		बार्षिक	प्र.त्रै.	दो.त्रै	ते.त्रै.	चौ.त्रै	प्र.त्रै.	दो.त्रै	ते.त्रै.	चौ.त्रै	हाल स.खर्च
३१२०००१२३	कृषि तथा पशुपन्छी श्रोत तथा प्रविधि सेवा टेवा विस्तार कार्यक्रम	२३०१	६५०	८४६	३५१	४५४	१८८.२०१	१२१८.४८७	० ०	०	१४०६.६८८
३१२०००१४३/ ४४	पुजिगत /चालु कार्यक्रमहरु	१२५०	१२००	५००	०	०	१४८.४९८	१०७३.४२८	०	०	१२२१.९२६
जम्मा		३५५१	१८५०	१३४६	३५१	४५४	३३६.६९९	२२९१.९१			२६२८.६१४
३१२९११२४	कृषि विभाग संघ ससर्त कार्यक्रम	८५०	९४	०	०	४५६	१०४.१९०	२२०.८३४			१७२५.०२४
जम्मा रु.		८५०	९४			४५६	१०४.१९	२२०.८३४			१७२५.०२४

दिनेश प्रसाद भट्टराई
अधिकृत छैठौं

CamScanner

"गुणस्तरिय बीउ प्रयोग गरौं, कृषि उत्पादनमा बृद्धि गरौं।"

कृषक तथा बीउ व्यवसायीहरुमा अनुरोधः

१. नेपाल/प्रदेश सरकारबाट सिफारिस तथा सूचित बाली र जातका बीउ बिजनहरुको मात्र उत्पादन तथा प्रयोग गरौं।

२. बाली, जात, उत्पादन वर्ष, लट नं., उमारशक्ति आदि उल्लेखित बीउ उत्पादन संस्थाको लोगो समेत समावेश गरिएको बोरा, डिब्बा वा प्याकेटमा राम्रोसंग शीलबन्दी भएको बीउ मात्र प्रयोग गरौं।

३. बीउ प्रमाणीकरण निकाय तथा सम्वन्धित बीउ उत्पादक संस्थाबाट लेबल गरिएका ट्याग तथा यथार्थ संकेतपत्र प्रयोग गरिएका बीउ बिजनहरुको मात्र प्रयोग गर्ने गरौं।

४. नेपाल/प्रदेश सरकारबाट अनुमतिपत्र प्राप्त बीउ बिजन व्यवासायी तथा भरपर्दो श्रोतबाट बीउ खरिद गरी प्रयोग गरौं।

५. श्रोत बीउ (मूल र प्रमाणित सरह)को सही सदुपयोग गरी यसलाई बीउ उत्पादनका लागि मात्र प्रयोग गरौं। खाद्यान्न उत्पादनका लागि उन्नत स्तरको बीउ प्रयोग गरौं।

६. बीउ विक्रेताले बीउ बिजन ऐन, २०४५ (दोस्रो संशोधन,२०७९),बीउबिजन नियमावली, २०८१ र प्रदेश बीउ बिजन ऐन तथा नियमावली २०८१ अनुसार तोकिएका सूचित र गुणस्तरयुक्त बीउ मात्र बिक्री वितरण गरौं।

७. बीउ प्रमाणीकरण गर्न चाहने ब्यक्ति, संस्था वा निकायले बीउ बाली खेत निरीक्षण सम्बन्धि पूर्व जानकारी फाराम बीउ छरेको/रोपेको एक महिना भित्र बीउबिजन प्रयोगशालामा पठाऔं।

८. बीउलाई लामो समयसम्म जोगाईराख्न बीउको उपयुक्त चिस्यान तथा उचित भण्डारणमा विशेष ध्यान दिने गरौं।

९. बीउको गुणस्तर कायम राख्न बीउ बालीनिरीक्षण, आफ्नो बीउको गुणस्तर थाहा पाउन परीक्षण गर्ने गरौं र ट्याग (लेवल) लगाई बीउ विक्री वितरण गरौं।

१०. बीउ व्यावसायी तथा उत्पादकहरुले प्रतयेक वर्षको श्रावण महिनाको ७ गते भित्र बार्षिक प्रगति विवरण र माघ ७ गते भित्र अर्धवार्षिक प्रगति विवरण सहित अन्य तोकिएका कागजातहरु अनिवार्य रुपमा पेश गरौ।

११. कृषक पहिचान पुस्तिका/दर्ता पुस्तिका, बीउ लट दर्ता र चलानी रजिष्ट्र, लटको विवरण लगायतका अन्य सम्पुर्ण विवरण अध्यावधिक गरौ।

१२. माथि उल्लेखित प्रक्रिया पुरा नभएका गुणस्तरहीन बीउको प्रयोगमा सम्वन्धित कृषक तथा प्रयोगकर्ता जिम्मेवार हुनेछन् भने खरिद तथा बिक्रीमा संलग्न बीउ बिजन व्यवसायीलाई बीउ बिजन ऐन, २०४५ (दोस्रो संशोधन,२०७९) तथा बीउ बिजन नियमावली, २०८१ अनुसार कारवाही हुने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ।

१३. विस्तृत जानकारीका लागि सम्वन्धित जिल्लाको कृषि ज्ञान केन्द्र वा जिल्ला स्थित कृषि हेर्ने कार्यालय वा स्थानिय तहको कृषि शाखा वा यस प्रयोगशालाको वेव साईट/फेसबुक पेज/बीउ बिजन सफ्टवेयर वा प्रयोगशालामा सम्पर्क गर्नु हुन अनुरोध छ

बीउ बिजन प्रयोगशाला
खजुरा , बाँके
फोन नं. ०८१-५६०४५०
Email: seedlabkhajura@gmail.com
Wabesite: seedlabkhajura.lumbini.gov.np
Seed System Software: seed.lumbini.gov.np
Facebook page: बीउ विजन प्रयोगशाला खजुरा बाँके